

20. Directiva 91/322/CEE din 29.05.1991 privind stabilirea valorilor limită cu caracter orientativ prin aplicarea Directivei 80/1107/CEE a Consiliului privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunere la agenți chimici, fizici și biologici
21. Directiva 2003/10/CE din 06.02.2003 a Parlamentului european și a Consiliului privind cerințele de securitate și sănătate referitoare la expunerea lucrătorilor la riscuri generate de agenți fizici (zgomot).
22. Tefas L.G, Hota A., Ionuț R.I. et al. Hipertensiunea arterială în expunerea cronică, profesională la zgomot. Conferința națională de medicină a muncii. Arad, 2003, p.9-10
23. Morariu S., Morariu A., Hipertensiunea arterială, boală legată de profesie. Conferința națională de medicină a muncii. Arad, 2003, p.1-3
24. Chirlici A., Jalbă Uliana, *Igiena alimentației*. CEP Medicina, Chișinău, 2001, 528p.

ASPECTE ALE MORBIDITĂȚII CU INCAPACITATE TEMPORARĂ DE MUNCĂ A ANGAJAȚILOR ÎNTRINDERII DE PROCESARE A CĂRNII SA „CARMEZ”.

Iurie Pînzaru

Școala de Management în Sănătate Publică

Summary

The matters of morbidity with temporary disability of employees in the meat processing industry JC „Carmez”

This work is dedicated to analysis of morbidity with temporary disability of employees in the meat processing industry that in the years 2007-2009 is characterized by conflicting values. In morbidity structure is prevailing respiratory system, circulatory and digestive system. The characteristic aspects of morbidity are caused by unfavorable risk factors of occupational environment: microclimatic parameters, inadequate lighting, noise pollution etc.

Key-words: morbidity, occupational environment, risk factors, employees.

Rezumat

Lucrarea dată este dedicată analizei morbidității cu incapacitate temporară de muncă a angajaților din industria de procesare a cărnii care se caracterizează în anii 2007-2009 prin valori contradictorii. În structura morbidității predomină bolile sistemelor respirator, circulator și digestiv. Aspectele caracteristice ale morbidității se datorează factorilor de risc nefavorabili ai mediului ocupațional: parametrilor microclimatici, iluminatului insuficient, poluării sonore etc.

Cuvinte cheie: morbiditate, mediu ocupațional, factori de risc, angajați.

Резюме

Вопросы заболеваемости с временной утратой трудоспособности сотрудников предприятия по переработке мяса АО „Carmez”

Представленная работа посвящена анализу заболеваемости с временной утратой трудоспособности работников сферы производства и переработки мяса, которая за период 2007-2009 гг. характеризуется противоречивыми данными. В структуре заболеваемости преобладают болезни органов дыхания, кровообращения и пищеварения. Характерные аспекты заболеваемости связаны с неблагоприятными факторами риска профессиональной среды: показатели микроклимата, недостаточное освещение, шум и т. д.

Ключевые слова: заболеваемость, профессиональная среда, факторы риска, сотрудники.

Actualitatea

Problema producerii alimentelor este o prioritate strategică a statului și constituie o componentă a securității naționale. Întreprinderile de procesare a cărnii în acest context au o importanță strategică pentru economia oricărui stat, dat fiind faptul că ele asigură populația cu produse vitale din carne necesare pentru alimentație. Întreprinderile nominalizate se atribuie la ramura industriei alimentare și sunt reprezentate de circa 70 agenți economici pe întreg teritoriul Republicii Moldova. De menționat că peste 60% dintre aceste întreprinderi sunt amplasate în mun. Chișinău. În funcție de cantitatea produsă cele mai valoroase la nivel de țară sunt SA „Carmez” (Chișinău), „Basarabia Nord” (Bălți), „Valul Traian” (s.Vărat, raionul Ialoveni), „Soro-Meteor” (Sorooca) etc.

La fiecare din aceste întreprinderi activează de la 400 până la 700 muncitori. Întreprinderile mari dispun de abatoare, secții de conserve și producere a mezeturilor. În restul întreprinderilor de acest gen sunt angajați de la 20 până la 85-90 muncitori, care se preocupă doar de producerea mezeturilor bazată pe materia primă autohtonă sau de import.

Sănătatea angajaților de la oricare întreprindere, fie din ramura producătoare, sfera socială, comerț etc. prezintă rezultatul interacțiunii lor cu mediul ocupațional constituit din mulți factori de risc. În această ordine de idei, profesorul dr. Sergiu Mănescu, consideră că sănătatea, ca și boala, recunoaște o serie de factori externi și interni care o determină (1).

Determinarea factorilor de risc din mediul de muncă are o importanță majoră în menținerea stării de sănătate și elaborarea măsurilor de ameliorare a condițiilor ocupaționale. Morbiditatea specifică angajaților reflectă imposibilitatea de exercitare a unei activități, ca urmare a unei boli sau a unui accident raportată prin formularul statistic 16-itm „Raport privind cauzele incapacității temporare de muncă a salariaților” și constituie cazurile noi de îmbolnăvire însoțite de incapacitate temporară de muncă la 100 angajați (2).

Condițiile sanitaro-igienice neconforme din mediul de muncă pot influența esențial capacitatea de muncă, starea fiziologică și de sănătate a angajaților (3). La întreprinderile de procesare a cărnii se înregistrează factori de risc profesional specifici doar acestei ramuri (4).

Lucrarea de față are scopul de a evalua morbiditatea cu incapacitate temporară de muncă la întreprinderea de procesare a cărnii SA „Carmez” în comparație cu nivelul ramural.

Material și metode

S-a efectuat analiza morbidității cu incapacitate temporară de muncă a angajaților SA „Carmez” după rapoartele 16-itm a pentru anii 2007-2009. S-au determinat indicii morbidității generale inclusiv indicele de frecvență și indicele de gravitate. Concomitent s-a analizat structura morbidității în conformitate cu Clasificarea Internațională a Maladiilor, revizia a X-a OMS:

Rezultate și discuții

Capacitatea de profil a SA „Carmez” este de 687 angajați, dintre care 399 persoane (58%) constituie bărbații și 288 (42%) - femeile.

Mediul de muncă este organizat în circa 20 sectoare de producere și este caracterizat de un șir de noxe profesionale care influențează starea de sănătate a angajaților, cum ar fi: poluarea sonoră căreia sunt expuși 58 femei și 106 bărbați, umiditatea relativă a aerului din mediul ocupațional-43 bărbați și 101 femei, iluminatul nerațional, suprasolicitarea regională a grupurilor de mușchi, riscul de infestare parazitologică pe întreg fluxul tehnologic etc.

Evaluarea igienică a condițiilor microclimaterice a mediului ocupațional, inclusiv la toate locurile de muncă din subdiviziunile întreprinderii SA „Carmez” a stabilit că în 57,4% cazuri umiditatea relativă a aerului depășește normativele igienice.

Nivelul insuficient al iluminatului industrial a fost determinat ca neconform pentru 40,5% din locurile de muncă inclusiv în sectoarele fierbinți, de materie primă 1 și 2, sărare a pieilor, unde acest indice constituie 100% necorespondere, comparativ cu sectoarele de prelucrare a intestinelor, deservire a utilajului, formării mezeturilor, unde se cere o atenție vizuală mai sporită, iar nivelul iluminatului corespunde în 100% cazuri normativelor în vigoare.

Nivelul zgomotului general determinat în rezultatul măsurătorilor instrumentale depășește nivelul maxim-admisibil la 39,4% din locurile de muncă evaluate. Rezultatele au demonstrat sporirea nivelului acestuia cu 2-4 dBA la sectoarele formării mezelurilor, pregătirii afumăturilor și prelucrării termice, iar la sectoarele sacrificarea animalelor, subproduse, fierbinte, deservirea utilajului, se atestă o creștere a nivelului sunetului cu 15-18 dBA față de cerințele igienice.

Analiza structurii morbidității cu incapacitate temporară de muncă a fost efectuată în baza formularului statistic nr.16-itm pentru perioada anilor 2007-2009 în scopul evidențierii formelor nozologice caracteristice industriei de procesare a cărnii și raportată la factorii persistenți de risc din această ramură a economiei naționale, cât și a ierarhizării lor.

Morbiditatea generală cu incapacitate temporară de muncă în a.2009, comparativ cu anii precedenți 2007 și 2008 se află într-o ușoară descreștere, atât după indicii de frecvență (fig.1), cât și după indicii de gravitate (fig.2), acestea constituind în anul 2007-84,4 cazuri și 1175,0 zile la 100 muncitori, iar în anul 2008 – 92,8 cazuri și 1325,4 zile la 100 muncitori pe când în anul 2009 – 73,8 cazuri și 1142,7 zile la 100 muncitori.

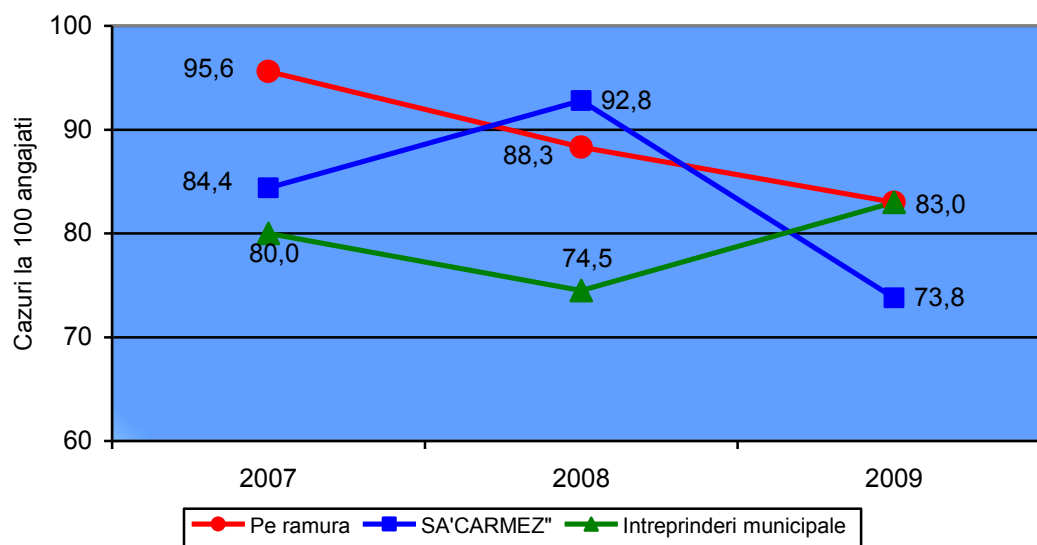

Fig.1 Indicele de frecvență (numărul de cazuri la 100 angajați)

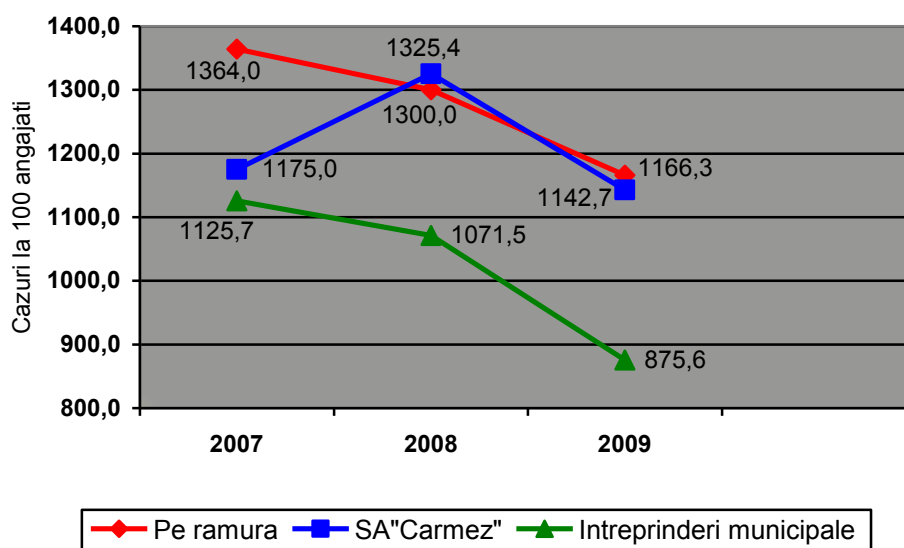

Fig.2 Indicele de gravitate (numărul de zile la 100 angajați)

Indicatorii ramurali au constituit în anul 2007-95,6 cazuri și 1384,0 zile la 100 angajați, în anul 2008 – 88.3 cazuri și 1300.0 zile la 100 muncitori, iar în anul 2009 –83,0 cazuri și 1166.3 zile la 100 muncitori. Astfel, și indicii morbidității ramurale s-au aflat pe parcursul anilor în descreștere.

Cu excepția anului 2008 morbiditatea salariaților SA „Carmez” este mai înaltă comparativ cu morbiditatea medie pe ramură, iar comparativ cu datele medii pe întreprinderile de procesare a cărnii din mun. Chișinău sunt mai mari, atât după indicii de frecvență cât și de gravitate. În acești ani a sporit durata medie de aflare pe buletin de boală a angajaților de la întreprindere de la 13,9 până la 15,5 zile la 100 angajați.

În structura morbidității salariaților de la SA „Carmez” pe parcursul anilor 2007-2009 prevalează patologiiile sistemului respirator, patologiiile sistemului circulator și a celui celui digestiv (fig.3)

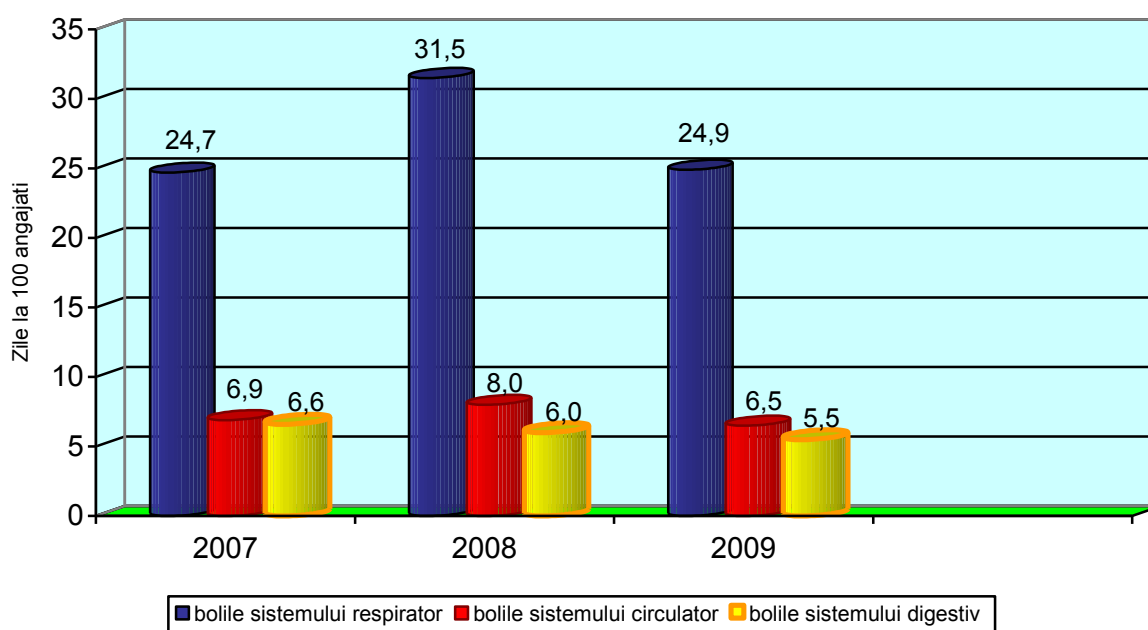

Fig.3 Repartizarea morbidității cu incapacitate temporară de muncă

Din fig.3 observăm că după formele nozologice înregistrate cea mai frecventă patologie în anii raportați sunt patologiiile sistemului respirator, care în anul 2009 a constituit 24.9 cazuri și 95.5 zile/100 angajați în anul 2008-31.5 cazuri și 148 zile/100 muncitori și în anul 2007-24.7 cazuri și 126.2 zile/100 muncitori. Totodată în anul 2009 alte infecții acute ale căilor respiratorii au constituit numai 10,8 cazuri care atestă pierderea a 112,4 zile/100 angajați ce constituie o valoare cu 14,5% mai mică comparativ cu suma patologiiilor sistemului respirator și o diminuare comparativ cu indicii din anii 2008 care au constituit respectiv 12,5 și 122,4 zile/100 angajați. Din grupul bolilor sistemului respirator în anii 2007-2009 s-a menținut la un nivel sporit alte boli ale căilor respiratorii, care au constituit 9,3 și 49,8 zile/100 muncitori (2009) comparativ cu 12,5 cazuri și 66,5 zile la 100 salariați în anul 2008 (fig.4).

Cauzele afectării sistemului respirator se datorează nivelului sporit al umidității relative a aerului, oscilațiilor temperaturii, valorilor sporite periodice a curenților de aer la locurile de muncă a angajaților.

Bolile sistemului circulator în anul 2007 au constituit 6,9 cazuri și 60,3 zile/100 angajați, cu o creștere ușoară până la 8,0 cazuri și 99,5 zile/100 angajați în anul 2008 și o descreștere de până la 6,5 cazuri, dar cu cel mai sporit număr de zile la 100 salariați, care a constituit 143,4 în anul 2009. Din acest grup de patologii boala hipertensivă s-a menținut sub 7 cazuri la 100 de angajați, dar a generat îmbolnăviri de la 109,1 zile în 2007 până la 143,6 zile/100 angajați în 2008 și respectiv 115,1 în anul 2009.

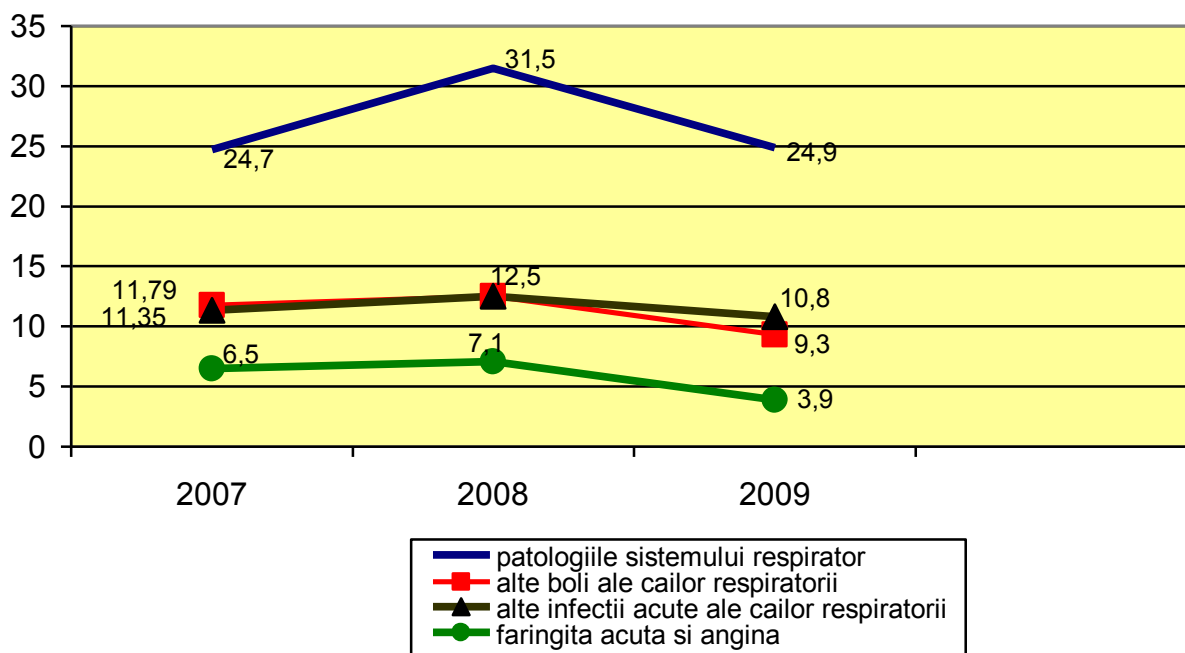

Fig.4 Morbiditatea cu incapacitate temporară de muncă prin maladii ale sistemului respirator (cazuri la 100 angajați)

Afectarea sistemului circulator la angajați se datorează prezenței la producere a nivelului sporit de zgomot, cauzat de existența utilajului tehnologic depășit, exploatarea sistemului de ventilare învechit și ineficient, cât și vârsta forțelor de muncă de la întreprindere. În favoarea acestei ipoteze denotă și faptul cronicizării bolilor, progresării duratei medii a unui caz de boală (în a. 2007-13,9 zile; a. 2008 -14,3 zile; a. 2009-15,5 zile).

Important de menționat că în anul 2009 pe primele locuri se plasează maladiile sistemului osteo - articular (10.5 cazuri și 182.5 zile/100 muncitori), sistemului circulator (6.5 cazuri și 143.4 zile /100 muncitori), sistemului respirator (24,9 cazuri și 95,5 zile/100 angajați).. Aceste patologii au o tendință spre majorare.

Perturbațiile și cataclizmele sociale din ultimul timp, stresurile frecvente și prezența altor factori interni și externi atât la locul de muncă cât și în familie joacă un rol important la apariția bolilor sistemului circulator, tulburărilor mintale, ultimile se atestă în mediu de la 0,1 până la 0,4 cazuri la 100 angajați.

Pentru întreprinderile de procesare a cărnii constituie o povară problema traumatismului industrial îndeosebi pentru acele întreprinderi care organizează sacrificarea animalelor (4). În cazul SA „Carmez” morbiditatea prin traume și otrăviri constituie o descreștere de la 1,4 cazuri și 34,2 zile/100 angajați în 2007 până la 0,5 cazuri și 10,1 zile la 100 angajați în anul 2009.

Concluzii

1. În dinamica anilor 2007-2009 la SA „Carmez” s-au înregistrat valori contradictorii a morbidității generale cu incapacitate temporară de muncă, preponderent cu tendință de diminuare. Pe primele locuri se plasează bolile sistemelor respirator, circulator și digestiv.
2. Mediul ocupațional este format dintr-un complex de factori nefavorabili (parametrii microclimaterici, iluminatul insuficient, poluarea sonoră) care determină probabilitatea influenței asupra stării de sănătate a angajaților

Bibliografie

1. Mănescu S., Tănăsescu Gh. ș.a. *Igiena*, București, 1991, 509 p.
2. http://articole.famouswhy.ro/despre_morbiditate/#ixzz1HjQAPtpT

3. *Руководство по гигиенической оценке факторов рабочей среды и трудового процесса. Критерии и классификация условий труда.* Руководство Р 2.2.2006-05,- Москва, 2005, - 156 с.
4. Посьпаева Юлия А. *Обеспечение безопасности работников мясоперерабатывающих предприятий АПК путём разработки и внедрения комплекса профилактических мероприятий.* Автореферат диссертации учёной степени кандидата технических наук, Санкт-Петербург, 2010, 23 с.

ESTIMAREA IGIENICĂ A CONDIȚIILOR DE INSTRUIRE A COPIILOR CU MALADII RESPIRATORII CRONICE ÎN INSTITUȚIILE PREUNIVERSITARE RURALE

Angela Cazacu-Startu
Catedra Igienă USMF „Nicolae Testemițanu”

Summary

Hygienic estimation of training conditions of children with chronic respiratory diseases in rural preuniversity institutions

It was evaluated the peculiarities of building's construction, conditions of exploitation of the schools and training conditions of children with chronic respiratory diseases from rural places. In the result of the study it was established that the training conditions of children are characterized by low temperatures and high relative humidity during the cold period of the year and increased concentrations of CO₂.

Rezumat

Au fost evaluate particularitățile constructive, condițiile exploatare a liceelor și de instruire a elevilor cu maladii respiratorii cronice din localitățile rurale. În rezultatul studiului s-a stabilit că condițiile de instruire ale elevilor se caracterizează printr-o temperatură scăzută și o umiditate relativă sporită în timpul rece a anului, o concentrație majoră a CO₂.

Actualitatea

Microclimatul și poluanții din aer cauzează multe probleme de sănătate – de la morbiditatea generală, dereglările aparatului respirator, provocarea atacurilor astmatice și până la cele mai grave consecințe. În ultimii ani calitatea aerului din încăperile de studii și rezidențiale nu s-a îmbunătățit, iar în unele cazuri a devenit și mai problematică [1].

O trecere în revistă a tuturor factorilor de risc pentru apariția maladiilor respiratorii la copii este utilă pentru a aduce în atenția tuturor această patologie în creștere, pentru cunoașterea mediului de viață al copilului și pentru a influența schimbarea comportamentului în comunitatea în care se desfășoară activitatea [2, 3]. Schimbarea pentru o viață sănătoasă, eliminarea fumatului și o alimentație corectă de la naștere permite eliminarea multor triggeri și adaptarea copilului la mediul înconjurător fără repercusiuni asupra sănătății [4].

Materiale și metode

Studiul include caracteristica condițiilor de instruire (concentrația de CO₂, CO, umiditatea relativă și temperatura aerului, factorii alergici declanșatori ai bolii), caracteristica construcției, stării igienice a liceelor.

În studiu s-au inclus 6 licee și școli medii de cultură generală din rn. Strășeni (s. Cojușna, s. Vorniceni), rn. Edineț (s. Fetești, s. Gordinești) și rn. Cahul (s. Crihana Veche, s. Vadul lui Isac).

S-au utilizat metode igienice de determinare a parametrilor microclimatici și a concentrației de CO₂. Pentru evidențierea factorilor de risc din mediul rezidențial s-a utilizat anchetarea privind condițiile de instruire a copiilor.